

UUSI TESTAMENTTI AVAUTUU, osa 8ms

HEBREALAISKIRJE 1

Taustaa

Edellyttää VT:n tuntemusta, varsinkin 3. Moos. Kirjeen kreikka on monimutkaista ja todella kaunista kieltä, lähellä klassista kreikkaa. UT on kirjoitettu puhutuksi kreikaksi. ”Jumala halusi puhua arkipäivän eikä yliopiston kielellä.”

Luku 11. on ”uskon luku”: **”Se on kuin vanha tuomiokirkko, jossa on kuuluisien ihmisten muistomerkkejä. Se on kuin kävely uskonsankareiden hautausmaalla.”** Heprealaiskirje ”avaa hienosti kristillisen uskomme suhteen kaikkiin temppelein rituaaleihin”.

”Kirjoittajan lempisana on ”parempi” tai ”enemmän”. JEEBUS ON PAREMPI toistuu jatkuvasti. ”Hän ei sano ”paras”, vaikka se onkin totta, sillä hän tekee vertailua.”

KUKA ON KIRJOITTAJA?

Tämä ei ole Paavalin tyyliä eikä hänen kieltään. Erilaisia arvailuja: Barnabas, Stefanus, Silas, Apollos, Priscilla (ei halunnut naisena allekirjoittaa sitä). Vain Herra yksin tietää kirjoittajan.

KUKA ON VASTAANOTTAJA?

Avain löytyy kirjeen lopusta: **”Sanokaa tervehdys kaikille johtajillenne ja kaikille pyhille. Tervehdyksen lähettävät teille ne, JOTKA OVAT ITALIASTA”** (Hebr.13:24). –Kirje lähetettiin Italiaan. Kirjoitettu myöhemmin kuin roomalaiskirje. Kirjoitettu Rooman kirkolle, sen JUUTALAISILLE PUOLISKOLLE. Juutalaisille kristityille.

Miksi näin? Kirkon ensimmäiset johtajat olivat kuolleet: ”Muistakaa johtajianne, seuratkaa heidän uskoansa.”

”Muistakaa johtajianne, jotka ovat puhuneet teille Jumalan sanaa; katsokaa, kuinka heidän vaelluksensa on päättynyt, ja seuratkaa heidän uskoansa” (Hebr.13:7).

AJOITUS

Takarajan tiedämme: ”Temppeli ja sen uhrit ja menot jatkuvat edelleen. Tämä on siis ennen vuotta 70 jKr., jolloin temppeli tuhouttiin ja uhraus loppui.” Eli roomalaiskirjeen jälkeen ja ennen vuotta 70 jKr..”

HYVÄNTEKIJÄSTÄ DIKTAATTORI

Tässä välissä NEROSTA tuli Rooman keisari. **Aivan kuten Hitler**, Nero teki hyviä asioita aluksi. Hitler pelasti Saksan työttömyydeltä, inflaatiolta, rakensi moottoriteitä jne. Hän määräsi, että Volkswagenit piti rakentaa kansanautoksi. Täten hän saavutti kansan hyväksynnän ja suosion. Nerokin auttoi Roomaa paljon eteenpäin, koska hän aluksi kuunteli hyviä neuvoja. ”Sitten hän ylpistyi eikä enää kuunnellut muita. **Hänestä tuli diktaattori.**”

Suuria suunnitelmia molemmilla: "Hitler halusi rakentaa uudelleen Berliinin arkkitehtinsa avulla. Nero halusi repiä Rooman talot ja rakentaa suurta ja kaunista...**Hänen suuruudenhulluudestaan kärsivät eniten kristityt.**"

Roomalaiskirje ei puhu mitään vainosta. Ongelmana oli moraalittomuus, muttei suoranainen vaino. Kukaan ei ollut vielä (heprealaiskirjeen kirjoittamisen aikaan) kuollut uskonsa tähden: **"Ette vielä ole verille asti tehneet vastarintaa, taistellessanne syntiä vastaan"** (Hebr.12:4). Olemme Neron vallan puolivälissä.

VALINNAN EDESSÄ

Heidän kiinteistöjään vastaan hyökättiin, ovia tahrittiin maalilla. Heidän omaisuuttaan vietiin ja takavarikoitiin. Muutamat joutuivat vankilaankin, siksi kirjeessä on kehoitus vankilavierailusta:

"Muistakaa vankeja, niinkuin olisitte itsekin heidän kanssaan vangittuina; muistakaa pahoinpideltyjä, sillä onhan teillä itsellännekin ruumis" (Hebr.13:3).

Kristittyinä oleminen oli rankkaa; henki tosin oli vielä säästynyt, mutta paljon muuta oli mennyt. Tämä tapahtui niin juutalaisille kuin ei-juutalaisillekin kristityille. **"Juutalaisilla oli pakotie kärsimyksistä, kun taas muilla ei sitä ollut. Miten juutalaiset uskovat pääsivät pakoon vaikeuksia? Menemällä takaisin synagogaan, sillä juutalaisuus oli sallittua. Mutta kristinusko oli lainvastaista."**

Latinaksi: juutalaisuus oli "religion lecita = laillinen, kristillisuus taas "religio illecita = laitton. Synagogat olivat rekisteröityjä, kirkko toimi lain ulkopuolella. Kristittyjä pidätettiin ja vainottiin. Sama kuviohan oli entisessä Neuvostoliitossa ja on edelleenkin Kiinassa. Kyse on "maanalaisesta seurakunnasta", joka ei nauti valtion luottamusta eikä suojelusta.

Vainon aikana kristityt jakaantuvat kahtia niihin, jotka peräytyvät ja tekevät kompromissin ja rekisteröityvät, sekä niihin, jotka pysyvät Kristukselle uskollisina – ja joutuvat vainottaviksi. "Tässä tilanteessa ei-juutalaisilla ei ollut mitään pakomahdollisuutta. Juutalaiset voivat mennä takaisin synagogaan. Silloin he perheineen olisivat vainon ulkopuolella. He voivat sanoa menevänsä **saman Jumalan, Jeesuksen Isän, luo**. Mutta hinta paluulle oli se, että **he julkisesti kielsivät uskonsa Jeesukseen.**" **Paineen alla juutalaiset uskovat palasivat vähitellen synagogaan."**

VAKAVA VAROITUS

Heprealaiskirjeen kirjoittaja varoittaa vakavasti: **"Älkää menkö takaisin synagogaan! Pysykää missä olette!"** Kirjoittaja ei puhu teoreettisesti ja opillisesti, vaan neuvoo aivan käytännön tasolla kuinka pitää menetellä. Hänellä on harras halu pysäyttää kristittyjen juutalaisten ajautuminen takaisin synagogaan. Tässä on kyseessä järeä tykistö, jotta muuttoaalto voitaisiin estää. Kirjoittaja tuo selvästi esille, mikä on **paluun hinta: "Menetätte pelastuksenne, jos menette takaisin."** **Älkää lakatko käymästä kirkon kokouksissa"** (10:25). Palaamalla takaisin synagogaan kristityt kääntäisivät selkänsä SEKÄ KRISTUKSELLE ETTÄ JUMALALLE!
Kehotus on sekä myönteinen että kielteinen: "Älkää menkö takaisin!" "Jatkakaa tiellä jolla jo olette!"

Paluu juutalaisuuteen ei ole vain heprealaisten ongelma. ”Jokainen ihminen on luonnostaan juutalainen.” Tämä merkitsee sitä, että ihminen uskonnollisessa etsinnässään voi mennä harhaan ja päätyä – juutalaisuuteen. Näin tapahtuu varsinkin silloin, kun kristinuskon ydin ei ole päässyt kirkastumaan. Kenelle tämä on kirkastunut, hän on löytänyt kristinuskossa helmen, josta hän luovuu mistään hinnasta! Juutalaisuudessa, sen rikkaassa historiassa ja värikkäässä jumalanpalveluselämässä on jotakin lähes vastustamatonta hohtoa. Meidänkin ajassamme on niitä, jotka kuikailevat juutalaisuuden perään. Kristinuskko on muka langennut pois oikeasta opista; ainoa oikea terve oppi on juutalaisuus. Parannus on sitä, että palataan juutalaisuuteen. Muutamat saavat ajatukselle lisäpotkua geenitutkimuksesta, joka saattaa paljastaa (?) geneettisen yhteyden juutalaisuuteen. **Hirvittävä eksytys!**

Väinö Hotti

KIRJEEN RAKENNE

Kirjeen **alkuosassa on paljon selitystä ja vähän vetoomusta, lopussa on päinvastoin.** ”Kappaleissa 1-10 ovat negatiiviset vetoamukset: ´älkää menkö takaisin`. Hän vertailee Vanhaa ja Uutta testamenttia, juutalaisuutta ja kristillisyyttä. Hän kysyy, tajuatteko, mihin olette palaamassa?” ”Kysymys kuuluu: **nyt kun ajelette Rolls Roycella, haluatteko palata pikku Fatiin (T-Fordiin)?**” Hän antaa selvästi ymmärtää, että juutalaiskristityt ovat menossa huonompaan asemaan.

Kappaleissa 1-6 kirjoittaja tuo esille, että Jumalan Poika on parempi kuin Jumalan palvelija, enkelit, profeetat, Mooses ja Joosua. ”He olivat vain Jumalan palvelijoita.” Aaron oli pappina välittäjänä kansan ja Jumalan välillä, nyt pääsette suoraan Pojan puheille.

Muslimeja on vaikea käännä siksi, että he sanovat Muhammedin olevan Jumalan viimeisen profeetan – ja siis paras. He käsittävät, että heitä kehoitetaan palaamaan vanhempaan (ja huonompaan) ilmoitukseen. Mutta Muhammed ei ollut Jumalan Poika – eikä hän sitä väittänytkaan! **MEILLÄ ON POIKA JA HÄN ON PAREMPI!**

OLEMUS JA VARJO

Kappaleissa 7-10 tuodaan esille: olemus on parempi kuin varjo. ”Vanhassa Testamentissa on aika monta Jeesuksen varjoa (tyyppiä, typologia).” **”Aivan kuin Jeesuksen varjo lankeaisi Vanhaan Testamenttiin.** Mutta varjo on aina vinoutunut kuva.” Lukiessamme Vanhaa Testamenttia luemme vain Jeesuksen varjoista. Kolmas Mooseksen kirja kertoo Jeesuksen varjoista. Uhreissa on ristin varjo, uhrattavat eläimet ovat Jeesuksen varjo. Edelleen Jeesuksen varjo on nähtävissä pappudessa, liitossa ja uhreissa. Olemus on kuitenkin enemmän ja paljon jotakin muuta kuin kuollut varjo. **Miksi palaisitte varjoihin ja vanhaan liittoon?**

POSITIIVINEN PUOLI

Edellä käsiteltiin kirjeen negatiivista puolta. Vakavasti varotetaan väärästä ratkaisusta ja sen kohtalokkaista seurauksista. Mutta ei kaikki Vanhassa Testamentissa ole hylättävää. Siellä on myös jotakin esikuvallista kristitylle. **”Jotkut asiat jäävät, mutta toiset asiat jatkuvat edelleen.”** Tähän jälkimmäiseen kuuluu ehdottomasti USKO. ”Heillä oli teräksenluja usko, vaikka uskomisen edellytykset olivat paljon vähäisemmät kuin meillä (ei esim. ollut Pyhää Henkeä).”

”Jotkut asiat jätetään pois (varjot), toiset asiat taas ovat esimerkkinä meille.”

USKON ESIKUVAT

1. Abel, Hanok ja Nooa.
2. Aabraham, Iisak ja Jaakob. Jumala on itse sitonut nimensä näihin kolmeen mieheen. ”Hänet tunnetaan aina Aabrahamin, Iisakin ja Jaakobin Jumalana.”
3. Joosef, Mooses, Joosua, Raahab. Raahab oli luettelon (Hepr.11) ensimmäinen nainen, prostituoitu ja ei-juutalainen. Hän kuuluu Jeesuksen sukutauluun.

Kaksi tärkeää asiaa tässä listassa:

1. Heidän uskonsa tuli esille ”teoissa”.
2. Kuolivat uskossa. ”Uskossa nämä kaikki kuolivat” (11:13). He eivät koskaan nähneet uskonsa kohdetta, silti he jaksoivat kilvoitella – loppuun saakka. He odottavat, että mekin kuolisimme samalla tavalla uskossa.

”Heprealaiskirjeen sankarit uskoivat kuollessaan. Toivon, että niin on myös teidän laitanne – ja minun” (Pawson).

Väinö Hotti / David Pawson